

Krásné výročí naší sestry MUDr. Jiřiny Benigny Křížkové

Letos 21. května 2014 oslaví naše sestra MUDr. Jiřina Benigna Křížková 70 let od složení své profese. Je to krásné výročí. Při této příležitosti jsme si spolu povídaly o jejím životě terciářky i lékařky.

Jiřina Benigna pochází z Plzně. Měla 3 sourozence, o svého o 11 let mladšího bratra se starala a pomáhala mamince s jeho výchovou. Studovala na Dívčím reálném gymnáziu ve Veleslavínově ulici.

15. března 1943 byla nasazena na nucené práce. Vydávala ve škole ve Skvrňanech potravinové lístky. Když hlásil Londýn 25. 4. 1945 nálet na Škodovku, běžela do Centra potravinových lístků do Měšťanské besedy Skvrňanskou ulicí kolem nevybuchlých bomb. Po obou stranách ulice hořelo, všude byl prach a kouř a plno poházených kusů. V celé ulici nepotkala nikoho. Později se dozvěděla, že všichni obyvatelé domů byli vyhnáni k řece a ona jediná ulicí proběhla až do centra města. Zázrakem vyvázla bez zranění.

Blízko Měšťanské besedy, kde je nyní knihkupectví ve Františkánské ulici, byl Apoštolát svatého Františka. Tam se Jiřina poprvé setkala s františkány a františkánskými terciáři. Toto setkání ji natolik ovlivnilo, že ve svých 19ti letech složila profesi u P. Hopfingera. Své řádové jméno převzala od sestry Benigny Ferrerové, jejíž životopis ji zaujal. K přijetí do řádu patřilo nosit škapulír a cingulum a modlit se dvanáctkrát denně Otče náš, Zdrávas Maria a Sláva Otcí. Breviář se ještě tehdy terciáři nemodlili, protože byl jen v latině. Když museli františkáni v 50. letech minulého století opustit Plzeň a byli odvezeni do internace, scházeli se terciáři tajně. Později i ve Skvrňanech, v prostorách nynějšího kostela - krypty. Byli to vesměs starší lidé.

Po ukončení gymnázia studovala Jiřina v Praze na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy. Tam navštěvovala Společnost svatého Lukáše, kterou založil P. Dr. Urban společně se Studiem Catholikem, které bylo v Praze u Panny Marie Sněžné. Tam se Jiřina seznámila s mnoha osobnostmi teologie, jako byli P. Dr. Mádr, P. Dr. Zvěřina a jiní. Po roce studia v Praze odešla Jiřina studovat medicínu do Plzně, kde se zasloužila o scházení katolických lékařů, později Kolegia katolických lékařů. V pozdějších letech mělo toto kolegium až 120 členů. Na svátek svatého Lukáše 18. října 1946 se konala v Plzni první mše svatá pro studenty a lékaře, kterou sloužil P. Limpouch v kapli Svaté Barbory, kde obyčejně nebyla mše svatá. Jiřina napsala několika lékařům pozvánky v latině. Toto setkávání lékařů pokračovalo, i když byla Jiřina mimo Plzeň. V pozdější době bylo setkání lékařů v církevním gymnáziu nebo u františkánů, dopoledne odborná přednáška, odpoledne duchovní přednáška a mše svatá. Předsedou Kolegia katolických lékařů byl MUDr. Motáň.

Od roku 1948 začala Jiřinu tajně odposlouchávat STB, sledovat ji a vyslýchat. Její promoce byla oddalována i po ukončení všech zkoušek. Zásahu na uskutečnění promoce měl nepřímo P. Limpouch. Promovala 8. prosince 1950. Pak odešla pracovat jako lékařka do Sušice a Kašperských Hor. V roce 1952 jí byla nabídnuta možnost kvalifikace dětské lékařky. Zasáhl ale kádrový pracovník, který jí vytýkal, že se politicky neangažuje, a proto pro ni kvalifikace není možná. Jiřina odmítla se angažovat i za cenu, že půjde dělat lékařku na vesnici. Za dva měsíce přišlo pozvání na půlroční školení na kvalifikaci dětského lékaře do Havlíčkova Brodu. Práci okresního pediatra pak dělala v Sušici a později v Horažďovicích. V Sušici založila pět poraden s pěti sestrami a pěti porodními asistentkami. Při cestě ze Sušice do Srní viděl sanitář, že za nimi jede auto STB, a řekl: „Paní doktorko, já Vás vozit nebudu, protože kam se hněme, jedou za námi estébáci. Ať Vás vozí sami, to je škoda benzínu.“ Ještě v Sušici zažila odvod do vojska koncem roku 1952, kdy při odvodu bylo sedm estébáků, kádrová pracovnice a dva příslušníci armády. Odvod se týkal všech zdravotníků včetně řádových sester. Po jejich propuštění se snížil stav armády na Východě, což bylo domluveno mezi Východem a Západem. Po dlouhém hovoru, proč nechce vstoupit do strany, odpověděla jednoznačně, že nechce tam, kde je nenávidět. Chtěli po ní důkaz, že existuje Bůh. Odpověděla: „To nemohu, ale dokažte mi vy, že neexistuje. To také nemůžete.“ V roce 1953 odešla do Horažďovic, kde měla na starost pět sester a porodní asistentky, založila v okolí pět dětských poraden. Ordinovala každý den dopoledne a odpoledne jezdila do poraden. Přitom již byly noční pohotovostní služby po celém okrese.

V roce 1958 měla slíbeno pracovat na dětské psychiatrii v Dobřanech. Měla dostat primariát, ale opět zasáhl kádrový pracovník s odůvodněním, že se neangažuje a že nemá kvalifikaci dětské psychiatrie. Krajský lékař namítl, že kvalifikaci na dětskou psychiatrii nemá nikdo v Evropě a že tedy může nastoupit, pokud toto oddělení bude sama řídit, jinak zůstane jako okresní pediatr. Když byla jmenována do funkce

primářky, rozhodla se, že to bude oddělení pouze pro děti předškolního věku. Snažila se napravit vztahy v rozvrácených rodinách, aby se děti mohly vrátit domů. Starala se o děti z dětských domovů a ostatní pediatrii jí posílali děti na vyšetření. Pro děti, které byly těžce poškozené psychicky i tělesně, vytvořila společně s krajskou dětskou sestrou ve starém klášteře v Bystřici u Nýrska azylový dům, který předtím obývali vojáci. Jako pracovnice se podařilo získat od strojů řádové sestry De Notre Dame, které se o děti s láskou staraly. Zbývající děti, které nebylo možno vrátit do vlastní rodiny ani do azylu, začala dávat do adopce. Tak se do adopce dostalo 199 dětí do českých rodin, které Jiřina částečně sledovala až do roku 2000. S některými udržuje kontakt dodnes.

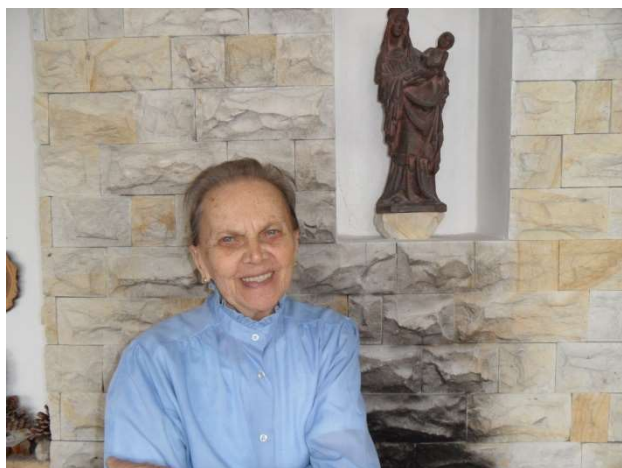
Se začátkem Pražského jara bylo u nás vytvořeno tzv. Dílo koncilové obnovy (DKO). V Katolickém týdeníku tehdy vycházela rubrika s názvem „Za světlem naděje“ redaktora Pavla Kuneše, kam mohli posílat své příspěvky i nemocní, aby se vytvořilo společenství trpících lidí, kteří se chtějí zapojit do modliteb svým utrpením. Jedním z nich byl i pan Stanislav Maur, nepohyblivý, ale velmi zbožný člověk. Tento muž byl tajně přijat do SFRČ jako bratr Filip.

Jiřina pracovala též v Arcidiecézní pastorační radě v Praze a věnovala se sociální problematice. Tam se seznámila s panem kardinálem Tomáškem a také spolupracovala s tatínkem spisovatele Václava Vaška, který byl právník. Založila poradnu s linkou důvěry, manželskou poradnu a seznamku. Po zákazu této poradny v Praze nabídla tuto službu Sociálnímu odboru města Plzně. Poradna byla otevřena v Plzni v Dominikánské ulici. V souvislosti s DKO se začala rozmnožovat zakázaná literatura, tzv. samizdaty, deset průklepových listů, psaných na stroji. Jiřina měla tři psací stroje a k rozmnožování dostala texty od různých přátel z ciziny a od P. Dr. Mádra. Psací stroje půjčovala každému, kdo byl ochoten psát. Tyto samizdaty se rozšiřovaly, jak bylo možno.

V době Pražského jara vznikly v Praze (P. Dr. Mádr) přednášky s názvem „Živá teologie“. Účast přijal i biskup Ratzinger, pozdější papež Benedikt XVI. Podobné přednášky s duchovní tematikou chtěla Jiřina založit i v Plzni. U katolické církve nebylo možno nic konat mimo kostel, proto se obrátila na evangelického faráře Klimetského v Korandově sboru a tam začaly přednášky s názvem Biblické hodiny. Přednášející byli z různých církví, až zakročilo STB a oznámilo, že na evangelické půdě mohou přednášet jen evangelíci. Pak se pokračovalo, přednášeli evangelíci, ale v rámci diskuse mluvili i představitelé ostatních církví, např. P. Aleš Opatrný. Na tyto Biblické hodiny jezdili i kněží, kteří už odešli z Plzně (až sedm kněží). Byla to první ekumena v Plzni.

STB stále hledala důvody, jak ji zbavit primářského místa. Normalizace už trvala šest let. V roce 1974 pak musela na příkaz STB z primářského místa odejít. Okamžitě ale dostala místo obvodní dětské lékařky na Plzni - severu. Vymohla si jeden den v týdnu pracovat v krajské ambulanci dětské psychiatrie.

V roce 1984 zažádala Jiřina o důchod, po roce už nesměla být zaměstnaná, aby nemohla mluvit s lidmi mezi čtyřma očima. Pro svou víru byla komunistickým režimem stále pronásledována až do Sametové revoluce.

I přes tyto těžké životní zkoušky, kterými prošla, je Jiřina Benigna stále aktivní a činorodá. Jedenkrát za dva měsíce jezdí do Prahy na Ekumenické fórum křesťanských žen. Také se účastní Ekumenického setkání nad biblí a uměním (ESBU), které se koná jedenkrát do roka v Třebíči (schází se kolem 100 lidí).

Její mottem je věta Paula Claudela: „Vždycky je nyní ta nejlepší hodina.“

Jiřino, Benigno, děkujeme Ti za Tvé krásné svědectví víry. (ajp)

(Terciářské listy MBS Plzeň květen 2014)

„Je to vždycky jen „náhoda?“

(Vzpomínky ze života MUDr. Jiřiny Křížkové – 1. část)

Před mnoha lety jsem jela po dálnici z Brna do Plzně. Bylo náledí, sníh, vítr a zima. Dálnice byla dvouproudová, uprostřed byl travní předěl. Několikrát jsem dostala na mokré silnici smyk. Při jednom smyku jsem přeletěla s autem přes trávník do křoví v protějším směru. Těsně po mém dopadu projelo kolem mě nákladní auto. Jen tak tak jsme se minuli. Vzpamatovala jsem se s pomocí lidí, kteří se kolem shlukli. Dojela jsem potom do Písku, kde jsem přenocovala u rodiny MUDr. Bočka. Ta mi poskytla útočiště, protože kola mého auta byla plná nalepeného sněhu. Druhý den jsem dojela v pořádku domů do Plzně.

Jednou při obědě jsem spolkla kůstku kuřete. Stále jsem ji cítila, bylo mi hrozně zle a měla jsem i teplotu. Za dva dny jsem šla na vyšetření na ORL. Lékař mi udělal vyšetření jícnu, které bylo velmi nepříjemné. V jícnu na levé straně byla jizva. Odmítla jsem hospitalizaci a odjela autem domů. Měla jsem stále vysokou sedimentaci (100) a bylo mi velmi špatně. V sobotu jsem jela do Prahy na křest dítěte jedné rodiny, kterou jsem dobře znala. Křtil P. Mixa (v tehdejší době sekretář biskupa Tomáška) a já se mu svěřila, že jsem spolkla kůstku a od té doby je mi velmi špatně. On mě zavedl do průjezdu arcibiskupství a tam mě seznámil se ženou z Olomouce. Žena citlivostí svých rukou, aniž se mě přímo dotýkala, poznala, že kůstka postupovala vlevo z jícnu k srdci a že mi hrozila smrt, aniž by to lékaři poznali. Svýma rukama se jí podařilo vrátit kůstku nazpátek do jícnu. Ujistila mne, že vyjde z těla přirozenou cestou. Od té doby bylo vše v pořádku, sedimentace se vrátila do normálu a teploty už jsem neměla.

Kolem Pražského jara jsem v neděli dopoledne jela autem po mši svaté přes Kaznějov do Plzně. Uvědomila jsem si první návěští železničního přejezdu. Pak jsem na to asi zapoměla. Probrala mě zděšená tvář ženy, která šla po chodníku proti mně. Žena zřejmě věděla, že jedu normální rychlostí a že jsou stažené závory. Dupla jsem na brzdou, auto se stočilo doleva a já přerazila železniční závoru. Chvějícíma rukama na volantě jsem sledovala rychle projíždějící vlak. Přední sklo auta se rozbilo a prohnul se sloupek mezi předním sklem a dveřmi. Hradlářka vyběhla a začala plakat, že měla závory stažené. Začala jsem ji uklidňovat, že kdyby neměla staženou závoru, nepřežila bych. Když přejel vlak, na protější závoře byl opřený strážník. Všichni se divili, že jsem živá. Ten týden jsem odjela na kurs psychoterapie do jižních Čech, který vedl docent Skála. V rámci arteterapie jsme měli namalovat něco, co nás děsí. V duchu jsem si říkala, že mě nic neděsí. Vzala jsem papír, udělala dvě čáry a mezi ně trojúhelníčky, což jsou zátarasy u kolejí. V podvědomí mi zůstala událost na přejezdu.

Asi před sedmi lety jsem zamykala dveře u svého domu. V momentě jsem padala dozadu, udělala salto a dopadla do poloviny třináct schodů, chytla jsem se za držadlo u schodů, ale letěla jsem obličejem dál až dolů. Spadla jsem obličejem na zem na poslední široký schod. Vedle schodů stál květináč, který byl v obalu z umělé hmoty, a já jsem uřízla svým spánkem na hlavě proužek obalu květináče. Aniž bych byla poraněná, zvedla jsem hlavu a přede mnou ležely mé nerozbité brýle, které jsem měla před pádem na očích.

Před čtyřmi lety jsem sekala sekačkou trávu na zahradě. Uslyšela jsem ránu. Myslela jsem, že jsem najela na kámen, a tak jsem ohmatala sekačku a trávník pod ní. V tom okamžiku mnou projela elektřina, ale neuvědomila jsem si, proč. Šla jsem se podívat na pojistky, byly v pořádku a při cestě zpět k sekačce jsem si uvědomila, že mám na nohou „náhodou“ gumové střevice, které mi zachránily život při mém dotknutí se přerýznutého elektrického kabelu.

V životě můžeme mnohokrát hmatatelně poznat Boží ochranu.

(ajp)

(Terciářské listy MBS Plzeň září 2014)

Pod dohledem STB

(Vzpomínky MUDr. Jiřiny Křížkové – 2. část)

8. prosince 2014 budu mít 64 let od promoce na medicíně.

Po ukončení studií jsem dlouho nebyla pozvána na promoci. Když jsem se vnitřně smířila s tím, že mi promoci nedovolí, rozhodla jsem se, že tedy od 1. ledna 1951 půjdu pracovat do Škodovky a odpoledne budu chodit do nemocnice, abych všechno nezapomněla. A náhle mi přišlo pozvání na 8. prosince 1950.

Ještě v době studia, když jsem vycházela z borské nemocnice, zpozorovala jsem, že mě sleduje jeden muž na protější straně. Šel za mnou, u redemptoristů jsem šla v kostele dopředu (tehdy byly ještě kostely otevřené). Když jsem vycházela, dotyčný muž stál u kropenky. Šel dále za mnou, jedna žena se mě na něco zeptala a on ihned přistrčil hlavu, aby slyšel. Řekla jsem ženě, že nevím, ale tento muž to bude vědět. Pokračovali jsme ve třech dál Klatovskou třídou. Když jsme byli u pomníku Masaryka, muž se otočil a ptal se: „Vy nejedete domů?“ Bydlela jsem tehdy v Bendově ulici, takže jsem měla zahrnout doleva. Zeptala jsem se ho, jak ví, kde bydlím. On odešel.

Po několika měsících se mi o půlnoci ozval telefon a někdo se mě ptal, zda mám na někoho napojený telefon. Odpověděla jsem, že ne, že mám samostatnou telefonní linku. Odpověděl: „Tak abyste věděla, jste napojena na číslo...“ Číslo jsem si zapsala, později jsem se dozvěděla, že je to číslo STB.

V roce 1951 jsem nastoupila do nemocnice v Sušici. Asi po třech měsících mi telefonicky někdo oznámil, že v pět hodin je schůze lékařů na OÚNZ. Během dne jsem se ptala lékařů, ale nikdo o ničem nevěděl. A tak jsem tam nešla. Odešla jsem na návštěvu ke staré paní učitelce Rokytské. Ráno byl přísný telefon, proč jsem nepřišla, že někdo přijel kvůli mně z Prahy. Odpověděla jsem: „Heleďte, kdo volal, se mi nepředstavil, neřekl, že někdo přijel kvůli mně z Prahy a lhal.“ Načež mě pozvali odpoledne k výslechu. Podobných výslechů bylo mnoho za přítomnosti několika členů STB na různých místech, vlastně celých 40 let.

Ještě v Sušici koncem roku 1952 jsem dostala pozvánku na odvod do armády. V té době byla podepsána smlouva mezi Východem a Západem, že obě strany sníží stav armády. Proto Východ přijal do armády lékařky, zdravotní sestry, porodní asistentky i řádové sestry, které pracovaly ve zdravotnictví. Při mém odvodu na OÚNZ v Sušici byli dva lidé z armády, kádrová pracovnice a sedm příslušníků STB. Nastala dlouhá debata, proč nechci vstoupit do KSČ a končila rozkazem, abych jim dokázala, že existuje Bůh. Řekla jsem, aby oni mně dokázali, že neexistuje. To nemohou. Dostala jsem hodnost podporučíka. Krátce nato byl snížen stav armády a Východ všechny přijaté ženy propustil.

Jednou po výslechu v Plzni u STB jsem zjistila, že mám rozmontovanou brzdu v autě. Přesto jsem však dojela až domů pozdě v noci, kde jsem zastavila auto o chodník.

Jednou při dalším výslechu v Plzni, když mně nemohli po několika hodinách nic dokázat, ukončili výslech větou, že ví, že jsem vezla zbraně ze Západního Německa. Nejdříve mě to šokovalo, ale po chvíli jsem se dala do hlasitého smíchu. Údajně zbraně byl svatební dar lůžkovin, který mi předal ze západoněmeckého autobusu v Praze Mons. Winzenc Platz do mého auta, abychom dar společně předali na místo určení. Řekla jsem příslušníkům STB, že si mohli balík prohlédnout.

Sousedka mi řekla: „Tady v ulici někoho hlídají.“ Stáli na východní straně ulice s vysílačkou. Asi je někdo vyrušil, přijeli na západní stranu ulice směrem k nám a hlídali. Odpověděla jsem, že hlídají mě.

Jindy byly u mě asi týden řádové sestry, byly v civilu. Jejich auto stálo před domem. Když odjížděly, za Kralovicemi měly prohlídku všech věcí v autě.

Jednou mě hledala STB v zaměstnání, já byla ale na kongresu dětské psychiatrie v Ročově. Přijeli i do Ročova před přednáškami, ale nezastihli mě, byli jsme s partou kolegů na procházce v lese. Dočkali se mě. Chtěli mě odvézt, ale měla jsem svoje auto, proto jsem musela za nimi jet k výslechu do Plzně. Přednášky jsem musela oželet. Takových výslechů bylo za 40 let života nekonečné množství. Obávala jsem se, abych své známé a přátele neuvedla svým kontaktem s nimi do podobné situace.

Po Sametové revoluci jsem konečně prožívala pocit svobody. Přestala jsem mít strach z nečekaných telefonátů a ustavičného sledování každého mého kroku.

(ajp)

(Terciářské listy MBS Plzeň prosinec 2014)

Velké ocenění sestře Jiřince

13. května 2016 byla vyznamenána v Praze ministrem obrany Martinem Stropnickým naše sestra **MUDr. Jiřina Benigna Křížková OFS** jako účastnice odboje a odporu proti komunismu. Je to pro ni ocenění za téměř 40 let práce pro církev, tedy i pro nás, v době totalitního režimu. Vyjadřujeme jí poděkování za tuto obětavou službu!

(ajp)

(Terciářské listy MBS Plzeň červen 2016)